

Om vennskap

Med utgangspunkt i Ursula Nubers bok *Vår tids egoisme*

Psykoterapeuter har funnet ut at mennesker som regelmessig har kontakt med andre, blir friskere av det. Men for de fleste mennesker i vårt samfunn er vennskap blitt en sjeldenhet. 20% av den tyske befolkning gir i meningsmålinger uttrykk for at de ikke har noen venner i det hele tatt. Menn synes for øvrig å være mer "venneløse" enn kvinner. Mange mennesker føler seg ille til mote når temaet "vennskap" blir brakt på bane, enten fordi de ikke lenger makter å knytte noe vennskap eller fordi de intuitivt føler at det de kaller vennskap, ikke er noe virkelig vennskap.

Når noen hevder at han eller hun er min venn, sier ikke dette utsagnet stort. Nå for tiden er en "venn" eller en "venninde" ofte ikke annet enn en person man regelmessig går i helsestudio sammen med. Vi ville sikkert bli temmelig overrasket og muligens irritert hvis noen av disse "vennene" skulle dukke opp uanmeldt hjemme hos oss. Han eller hun ville dermed på utilbørlig vis utvide den funksjon vi har tildelt vedkommende i vårt liv.

Moderne vennskapsforhold er blitt en sammenslutning av egoistiske personer, hvis målsetting er gjensidig beundring på betryggende avstand og i passende doser. Vi misliker arbeidet vi må investere i vennskap, vi misliker forpliktelsen som ekte vennskap fører med seg og vi er redde for at et annet menneske skal komme oss for nær.

Vi må være villige til å innrømme at det er vår egoisme og vår selvopptatthet som har gjort dette samfunnet til et delvis utrivelig oppholdssted. Og vi må også være villige til å innrømme at vår lovpriste individualisme egentlig er et synsbedrag, som virker fremmedgjørende i forhold til oss selv og andre. I en nyere undersøkelse gir intervjuobjekter som frivillig har valgt å leve alene, uttrykk for at deres personlige frihet ikke er forenlig med et nært samboerforhold. Å bo alene anser de faktisk som den eneste garanti for å beholde sin personlige frihet. Bare innstilt på egne behov, fri for plikter overfor andre, fri fra tvangen om å tilpasse seg - dette anser unge enslige for å være en forutsetning for optimal personlig utvikling. Et kjærlighetsforhold er bare aktuelt når det tjener egne behov. Prisen vi betaler for denne individuelle friheten er høy: Ensomhet og depresjon fjerner oss stadig lenger bort fra vårt høye mål - vår personlige lykke.

De fleste skildringer av ensliges liv, særlig når det gjelder kvinner, prøver å gi et positivt bilde under mottoet: "Jeg har det rett og slett bedre alene." Men troverdigheten ved slike lovprisninger av den ensliges liv har fått en del skudd for baugen etter hvert. Langsomt har det begynt å gå opp for enkelte at den prisen de må betale for alenetilværelsen og selvstendigheten er meget høy. Et økende antall mennesker lider av uforklarlig melankoli, nedtrykthet og en følelse av maktesløshet.

Jo mer vi fokuserer på vårt personlige velvære, desto ulykkeligere blir vi. Ytre overflod kan ikke oppveie indre tomhet.